

OSLO TINGRETT

KJENNELSE

Avsagt: 22.06.2016 i Oslo tingrett,
Saksnr.: 16-072899TVI-OTIR/08
Dommer: Tingrettsdommer Peter A. Blom
Saken gjelder: Pålegg til internettilbydere om å hindre eller vanskeliggjøre tilgang til nettsted

1 Disney Entertainment Inc.	Advokat Rune Ljostad
2 Paramount Pictures Corporation	Advokat Rune Ljostad
3 Columbia Pictures Industries Inc.	Advokat Rune Ljostad
4 Sony Pictures Television Inc.	Advokat Rune Ljostad
5 Twentieth Century Fox Film Corporation	Advokat Rune Ljostad
6 Universal Network Television LLC	Advokat Rune Ljostad
7 Universal City Studios Productions LLLP	Advokat Rune Ljostad
8 Warner Bros. Entertainment Inc.	Advokat Rune Ljostad

mot

1 Telenor Norge AS	Advokat Rune Opdahl
--------------------	---------------------

Ingen begrensninger i adgangen til offentlig gjengivelse

2 Nextgentel AS

3 Get AS

4 Altibox AS

Advokat Tore Strømmen Berntsen

5 Telia Norge AS

6 Homenet AS

7 Ice Norge AS

Advokat Are Stenvik
v/advokatfullmektig Eirik Johan Basmo
Ellingsen

8 Watch Series, innehaver (e) av

9 Putlocker v/Doan Quang Hung

10 TUBE+ v/Oleg Golovanov

11 CouchTuner v/AD Cerna

12 Watch32 v/Robert Jones

13 SolarMovie, innehaver (e) av

14 Project Free TV v/Popa Niculita

15 Watch Free, innehaver (e) av

KJENNELSE

Innledning:

Saken gjelder krav om pålegg etter åndsverkloven § 56 c flg. om å hindre eller vanskeliggjøre tilgang til nettsted der det gjøres tilgjengelig materiale som krenker opphavsrett m.m.

De 8 saksøkerne er rettighetshavere til en rekke filmverk og TV-serier. Saksøkerne har fremmet begjæring den 2.5.2016 om pålegg etter åndsverkloven § 56 c. Begjæringen er i samsvar med åndsverkloven § 56 d rettet både mot de tjenesteyterne (Internettilbyderne) som omfattes av kravet og mot innehaverne av de nettsteder som omfattes. De saksøkte utgjør således 7 Internettilbydere og 8 nettsteder, samlet 15 saksøkte.

Kravet går nærmere bestemt ut på at Internettilbyderne pålegges å blokkere sine kunders tilgang til nettstedene ved hjelp av DNS-blokkering, jf åndsverkloven § 56 f.

Sakens behandling:

Begjæringen av 2.5.2016 er sendt Oslo tingrett som rett verneting, jf åndsverkloven § 56 d. I begjæringen bes det om skriftlig behandling av saken i medhold av § 56 e fjerde ledd. Retten har ikke funnet grunnlag for å avvise eller forkaste saken. Begjæringen med sakens dokumenter er derfor sendt ut til 13 av de saksøkte med frist for uttalelse til den 1.6.2016.

Retten anmodning om uttalelse er kommet i retur fra 2 av nettstedene, Couch Tuner og Watch 32. Videre er anmodning om uttalelse ikke sendt ut til 3 av de andre nettstedene fordi de ikke har kjent adresse. Dette gjelder Watch Series, SolarMovie og Watch Free. Etter § 56 e tredje ledd kan saken avgjøres uten at vedkommende har hatt anledning til å uttale seg dersom innehaveren av nettstedet er ukjent eller har ukjent adresse, noe det er gjort oppmerksom på i de anmodninger om uttalelser som retten har sendt ut. Retten har ikke funnet ytterligere opplysninger om noen av innehaverne av nettstedene og legger til grunn at saken kan behandles i forhold til samtlige saksøkte.

Retten har mottatt uttalelser av 1.6.2016 fra hhv Telenor Norge AS v/adv. Rune Opdahl, Altibox AS v/adv. Tore Berntsen og ICE Norge AS v/adv.flm. Eirik Ellingsen. Ingen av de saksøkte nettstedene har avgitt noen uttalelser.

Det er ikke fremkommet noen prosessuelle innsigelser mot sakens fremme, hverken hva gjelder forening av krav etter tvisteloven § 15-1, eller at saken fremmes av flere saksøkere mot flere saksøkte, jf tvisteloven § 15-2. Det er imidlertid presisert at begjæringen må vurderes individuelt for hver av de impliserte parter. Det er heller ikke fremkommet noen innsigelser mot en skriftlig behandling av saken. Endelig har saksøkerne v/adv. Rune

Ljostad avgitt enkelte merknader den 13.6.2016 om interesseavveiningen etter åndsverkloven § 56 c annet ledd og den 14.6.2016 knyttet til spørsmålet om saksomkostninger.

Ut fra begjæringen og de innkomne uttalelser finner retten vilkårene oppfylt for objektiv og subjektiv kumulasjon etter tvisteloven § 15-1 første ledd bokstav a-c og § 15-2 første ledd bokstav a og b jf § 15-1 bokstav a-c. Vilkårene finnes videre å være til stede for å avgjøre saken på grunnlag av en skriftlig behandling, jf åndsverkloven § 56 e fjerde ledd.

Saksøkerne (rettighetshaverne) har i det vesentligste anført:

Vilkårene for pålegg etter åndsverkloven § 56 c anføres å være til stede når det gjelder samtlige 8 Internettsteder.

Det foreligger dokumentasjon for at samtlige saksøkere er rettighetshavere til verker som krenkes via nettstedene. Ikke alle saksøkerne vil være rettighetshaver i relasjon til alle nettstedene fordi rettigheter til ulikt innhold er plassert i ulike selskaper. Se oversikt i begjæringen s. 18-19 over hvilke saksøkere som er rettighetshavere i relasjon til de aktuelle nettstedene.

Det fremholdes at de saksøkte Internetttilbydere er tilbydere av bl.a. ren videreformidling og således er tjenesteytere som kan pålegges handleplikt etter § 56 c, jf ehandelsloven § 1 andre ledd bokstav b. Se også tilsvarende fremlagt rapport, bilag 3, i anledning Oslo tingretts sak 15-067093TVI.

Nettsteder som tilbyr strømming fra ulovlig kilde vil være omfattet av § 56 c uavhengig av om den enkelte sluttbruker gjør noe ulovlig, jf forarbeidene. De nettstedet begjæringen omfatter utgjør alle en del av Internett brukerne kan få tilgang til gjennom å oppsøke ulike domenenavn eller spesifikke IP-adresser tilhørende nettsidene. Se nærmere rapport inntatt som bilag 44.

Det vises til dokumentasjon for at det på hver av de 8 nettstedene gjøres tilgjengelig beskyttet materiale på en måte som innebærer åpenbare krenkelser av rettigheter i medhold av åndsverkloven, uten at det foreligger samtykke fra noen rettighetshaver. Samtlige nettsteder fungerer som indekseringstjenester som lenker til rettighetsbeskyttet innhold som er lagret andre steder på Internett og som deretter kan strømmes av brukerne av nettstedene. Se punkt 2 i rapport bilag 4. Det vises videre til dokumentasjon for at det for hvert nettsted er tale om krenkelser i stort omfang, både kvantitativt isolert sett, sett i forhold til det totale innholdet og ut fra en kvalitativ vurdering av skadevirkninger.

En interesseavveining og forholdsmessighetsvurdering etter § 56 c andre ledd for hvert av nettstedene fører til at begjæringen kan tas til følge. Det er tale om store økonomiske tap

for rettighetshaverne. Hensynene som taler for pålegg veier for hvert enkelt nettsted tyngre enn ulempene et pålegg vil medføre. Nettstedene omfattet av begjæringen er blant de aller største strømmetjenestene på verdensbasis. De er alt blokkert i ett eller flere andre europeiske land og flere av dem har oppnådd høy popularitet i Norge. De skiller seg fra lovlige tjenester ved at de nærmest utelukkende peker til ulovlig innhold. Innehaverne holder videre sin identitet skjult og/eller responderer ikke på henvendelser. De tjener også penger på rettighetshavernes innsats ved annonser på nettstedene som generer reklameinntekter, jf bilag 28 til 35.

Hensynet til Internettilyderne taler ikke imot at pålegg gis. De har som nøytrale mellommenn best mulighet for å stanse krenkelsene ved å blokkere kundenes tilgang til nettsteder der krenkelser skjer i et betydelig omfang, jf også praksis fra EU-domstolen. Et pålegg griper heller ikke inn i kjernen av nettilbyderens virksomhet. Ulempene og kostnadene ved blokkering fremstår ikke som uforholdsmessig store eller kostnadskrevende. Se tilsvarende Oslo tingretts avgjørelse i sak 15-067093TVI. Hensynet til yrings- og informasjonsfriheten taler heller ikke imot pålegg i en sak som denne der materialet på nettstedene i all hovedsak er ulovlig materiale.

Muligheten for alternative og mindre inngripende tiltak kan ikke sees å gi noe annet utfall av interesseavveiningen. Saksøkerne har i samsvar med forarbeidene til § 56 c forsøkt å ta kontakt med innehaverne av nettstedene for å få stoppet den ulovlige virksomheten. Se bilag 36-43. Henvendelsene har ikke ført fram. Det anføres uansett å være tilstrekkelig at hensynene som taler for at pålegg gis veier tyngre enn ulempene pålegget vil medføre.

Det aktuelle pålegget vil være blokkering av Internettleverandørenes kunders tilgang til nettstedene, ettersom Internettilyderne i denne saken ikke yter lagringstjenester til de aktuelle nettstedene. DNS blokkering er angitt som den primære formen for blokkering i forarbeidene til loven, noe som også viste seg effektivt i Oslo tingretts sak 15-067093TVI. En blokkering må omfatte alle domenenavn som benyttes av de ulike nettstedene. Se nærmere bilag 44 om de aktuelle domenenavnene og dokumentasjonen av tilknytningen til de ulike nettstedene, noe som også er nedfelt i påstanden. Saksøkerne vil ikke motsette seg en tidsbegrensning for blokkeringen til 5 år, forutsatt at en eventuell oppdatering av blokkeringskjennelsen ikke vil kreve en full ny prøving av hele saken.

Det anføres ikke å være rimelig å stille krav om sikkerhetsstillelse overfor de nettstedene som ikke har hatt anledning til å uttale seg.

Saksøkernes påstand:

Saksøkerne har nedlagt en påstand over 65 punkter. Det vises til begjæringen s. 39 til 44. Påstanden er for hver av Internettilyderne utformet over en slik mal:

(Navnet til hver av Internetttilbyderne) pålegges å hindre eller vanskeliggjøre (Navnet til hver av Internetttilbyderne)s kunders tilgang til (hvert av de aktuelle nettstedene) ved å implementere følgende tekniske virkemiddel:

DNS blokkering av alle domenenavn som i dag benyttes av (hvert av de aktuelle nettstedene): (hvert av de aktuelle domenenavn).

I tillegg fremmes krav om at innehaverne av nettstedene dømmes til å betale saksøkernes omkostninger. Omkostningsoppgaven som følger begjæringen er på samlet kr 250.000,- eks. mva.

Telenor Norge AS har som saksøkt Internetttilbyder i det vesentligste anført:

Telenor Norge AS fremholder at de som Internetttilbyder tar avstand fra rettighetskrenkelser på Internett. Deres merknader kan ikke oppfattes som forsvar eller sympati for nettstedene. Telenor har ikke hatt noen kjennskap til, og har ikke hatt noen dialog md innehaverne av nettstedene som omfattes av begjæringen. Kravet må imidlertid vurderes på en balansert måte der det foretas en avveining mellom rettighetshavernes legitime interesser og andre interesser, herunder informasjons- og ytringsfrihet og hensynet til Internetttilbyderne, samt om det finnes andre og mindre inngripende tiltak.

Det pekes på at det etter § 56 c er tre kumulative inngangsvilkår som må foreligge. I tillegg må det foretas en interesseavveining. Telenor har ikke foretatt noen selvstendig subsumpsjon for om lovens vilkår er oppfylt for hvert av nettstedene.

Telenor bestrider ikke at saksøkerne er rettighetshaverne til sine filmer og tv-serier, m.v.

Det er saksøkerne som må dokumentere at nettstedene har ulovlig innhold i stort omfang. Det fremgår av forarbeidene at det er viktig med en høy terskel for å gi pålegg. Det er tale om en kvantitativ vurdering, men hvor det kvalitative omfanget, dvs skadevirkningene, vil være et relevant moment. Telenor bestrider ikke at omfanget på de enkelte strømmetjenestene i denne saken er kvantitativt stort. Hva gjelder det relative omfanget, bestrider ikke Telenor at omfanget på de enkelte strømmetjenestene relativt sett er stort i og med den fremlagte dokumentasjon på at ca 90-100 % av det som er tilgjengelig på de enkelte strømmetjenestene er ulovlig.

De aktuelle strømmetjenestene gjør ikke selv materialet tilgjengelig, men inneholder lenker til anonyme Internettjenester (webhoteller eller cyberlockers) hvor materialet befinner seg. Retten må ta stilling til om det derved skjer en åpenbar krenkelse av rettigheter.

Ved interesseavveiningen bemerkes at andre hensyn kan veie tyngre enn hensynet til rettighetshaverne. I tråd med samfunnets interesser skal retten ta hensyn til informasjons- og ytringsfriheten. Herunder må EMK art. 10 og Grunnloven § 100 vurderes. Det påligger rettighetshaverne å sannsynliggjøre sine interesser relatert til anførsler om tapt vederlag,

kontrollomkostninger og markedsforstyrrelser. Nettstedene må ha en viss popularitet for at rettighetshaverne skal ha en legitim interesse i blokkering. I bilag 27 a til begjæringen er det en rapport som beskriver de aktuelle nettsidenes popularitet, men denne oppfattes som noe uklar. Internettleverandørene har ingen skyld i opphavsrettskrenkelsene og DNS-blokkering påfører dem operative ulemper, selv om det ikke kreves betydelige investeringer. Det kan imidlertid medføre konkurransevridning i markedet når begjæringen bare er fremmet mot et begrenset utvalg av Internetttilbydere. Det overlates til retten å vurdere interessene til innehaverne av nettstedene.

Muligheten for alternative tiltak må vurderes. Pålegg overfor Internetttilbyderne er etter forarbeidene bare en subsidiær løsning. Det pekes på en rekke andre alternative løsninger som etablering av lovlige tjenester, tiltak mot nettstedene / innehaverne, mot registrar, administrator av toppdomene og tiltak mot nettstedets egen internetttilbyder som er nærmere kilden. Dersom rettighetshaverne ikke har uttømt de muligheter for alternative tiltak som rimelighetsvis finnes, anføres rettighetshaverne å måtte sannsynliggjøre relativt sett mer tungtveiende hensyn for blokkering for å kunne få medhold.

Dersom alle vilkår for pålegg er oppfylt, er Telenor enig i at DNS-blokkering er den hensiktsmessige metoden. Telenor vil i tilfelle rute kunder som forsøker å nå det blokkerte nettstedet til et annet nettsted der det f.eks. kan være en generisk feilmelding, eller annen informasjon Telenor vil eksponere kundene for. Det anføres at Internettleverandørene selv bestemmer innholdet i sin kundeinformasjon.

Telenors påstand:

Telenor nedlegger ingen påstand om sakens materielle innhold. Det nedlegges imidlertid påstand om at Telenor tilkjennes saksomkostninger etter tvistelovens regler. Omkostningsoppgaven er på samlet kr 245.900,-. Det fremholdes videre at en tjenesteyter som Telenor ikke kan pålegges ansvar for saksøkernes sakskostnader i første instans, jf § 56 k.

Altibox AS har i det vesentligste anført:

Altibox kan i det vesentligste slutte seg til Telenors uttalelse. Det bes videre om at retten foretar en selvstendig, grundig og reell vurdering av de spørsmål saken reiser, herunder påse at de strenge vilkår lovgiver har lagt opp til for å legge pålegg etter § 56 c opprettholdes i praksis. Avgjørelsen bør inneholde premisser som gir veiledning for eventuelle senere saker.

Altibox sin påstand:

Det nedlegges ikke påstand om de materielle spørsmål saken reiser. Det nedlegges påstand om tilkjenning av saksomkostninger etter tvistelovens regler. Omkostningsoppgaven er på samlet kr 35.000,- eks. mva.

ICE Norge AS har i det vesentligste anført:

ICI Norge slutter seg til uttalelsen fra Telenor. Det er ikke nedlagt påstand om de materielle spørsmål. For tilfelle begjæringen ikke fører fram, nedlegges påstand om at saksøkerne dekker ICE Norge sine saksomkostnader med kr 6.000,-, jf § 56 k og tvisteloven § 20-2.

De andre Internettilyderne og innehaverne av nettstedene:

Det er ikke innkommet noen uttalelser fra de andre Internettilyderne. Det er heller ikke kommet noen uttalelser fra noen av innehaverne av de aktuelle nettstedene. Manglende uttalelser kan ikke sees å være til hinder for at retten behandler saken, jf innledningsvis om sakens behandling og § 56 e tredje ledd.

Retten skal bemerke:

Generelt om vilkårene etter åndsverkloven § 56 c ut fra lovens ordlyd, forarbeider og rettspraksis:

Åndsverkloven § 56 c regulerer adgangen til å treffe tiltak mot nettsted i form av pålegg for å hindre eller vanskeliggjøre tilgangen når det gjøres tilgjengelig materiale som krenker opphavsrett m.m.

Bestemmelsens første ledd lyder slik:

"Retten kan etter begjæring fra en rettighetshaver pålegge tjenesteyter som tilbyr informasjonssamfunnstjeneste som nevnt i ehandelsloven § 1 andre ledd bokstav b, å hindre eller vanskeliggjøre tilgang til nettsted der det i stort omfang gjøres tilgjengelig materiale som åpenbart krenker opphavsrett eller andre rettigheter etter denne lov."

Bestemmelsen oppstiller m.a.o. 3 kumulative inngangsvilkår. Materialet må gjøres "tilgjengelig", dette må skje i "stort omfang" og materialet må "åpenbart krenke" opphavsrett m.m.

Lovforarbeidene (Prop. 65 L (2012-2013), s. 91 flg gir nærmere veiledning om hvordan bestemmelsen skal forstås:

Det følger av forarbeidene at bestemmelsen skal brukes med varsomhet og forbeholdes de mer alvorlige tilfellene av opphavsrettskrenkelser på Internett.

Begrepet rettighetshaver kan ikke oppfattes snevert. Det omfatter opphavsmenn og såkalte nærstående rettighetshavere, jf åndsverkloven kap. 5, samt andre som har fått rettigheter etter åndsverkloven overført til seg. Det er rettighetshaver som har bevisbyrden for at vilkårene for pålegg er oppfylt. For at det skal kunne tas stilling til om det ulovlige materialet oppfyller vilkåret «i stort omfang», må rettighetshaver fremlegge dokumentasjon på både lovlig og ulovlig innhold på nettstedet.

Ved vurderingen av i hvor stor grad innholdet på nettstedet er ulovlig, skal det ikke bare ses hen til krenkelser av rettigheter som tilhører den rettighetshaver som begjærer pålegg. Også materiale som krenker andres rettigheter må tas i betraktning. Rettighetshaver som begjærer pålegg må imidlertid ha rettslig interesse i at det gis pålegg.

Tjenesteyter som tilbyr informasjonssamfunnstjeneste som nevnt i ehandelsloven § 1 andre ledd bokstav b omfatter mellomledd som tilbyr ren videreformidling (mere conduit), mellomlagring (caching) og lagring (hosting) av informasjon, dvs de som normalt betegnes som Internettilydere.

Pålegg kan gis overfor Internettilyderen uavhengig av om denne kan klandres for eller er klar over at tjenestene gir tilgang til materiale som krenker opphavsrett. Internettilyderens subjektive forhold spiller i det hele tatt ingen rolle ved vurderingen av om pålegg skal gis.

Med begrepet "nettsted" menes en avgrenset del av Internett, for eks. en samling av relaterte nettsider som man kan få tilgang til via et felles domenenavn eller IP-adresse.

Forarbeidene gir slik anvisning på forståelsen av inngangsvilkåret "stort omfang":

"At innholdet på nettstedet i «stort omfang» må krenke opphavsrett m.m., innebærer at det bare vil kunne gis pålegg når omfanget av det ulovlige innholdet på nettstedet er av en viss størrelse. I utgangspunktet vil dette være en kvantitativ vurdering, men også skadevirkningen av krenkelsen vil være et relevant moment i denne vurderingen. I tillegg må omfanget være stort i forhold til det totale innholdet på nettstedet, dvs. at det ulovlige innholdet må utgjøre en vesentlig del. Nettstedets ulovlige innhold må altså ha et «stort omfang» både i seg selv - enten kvantitativt eller med hensyn til krenkelsens skadevirkning - og i forhold til det totale innholdet på nettstedet. Dette betyr at vilkåret ikke er oppfylt dersom det ulovlige innholdet i seg selv ikke har et stort omfang, selv om dette utgjør en vesentlig del av innholdet på nettstedet. Det samme vil være resultatet dersom det ulovlige innholdet i seg selv har et stort omfang, men at dette ikke utgjør en vesentlig del av innholdet på nettstedet."

Begrepet «åpenbart» innebærer at det må foreligge en sterk sannsynlighetsovervekt for at materialet er ulovlig.

Dersom de 3 inngangsvilkårene for å gi pålegg er oppfylt, vil det etter bestemmelsens andre ledd bero på en bred interesseavveining av om pålegg skal gis. Andre ledd lyder slik:

"For at begjæringen skal tas til følge, må hensynene som taler for at pålegg gis, veie tyngre enn ulempene pålegget vil medføre. Ved vurderingen skal retten avveie interessene som tilsier at tilgangen til nettstedet hindres eller vanskeliggjøres mot andre interesser som berøres av et slikt pålegg, herunder interessene til den pålegget retter seg mot og innehaveren av nettstedet, og hensynet til informasjons- og ytringsfriheten. Det skal også tas hensyn til muligheten for alternative og mindre inngripende tiltak."

Det følger av forarbeidene at forholdsmessigheten av tiltaket vil stå sentralt i denne avveiningen. Relevante momenter i vurderingen kan bl.a være:

"krenkelsens alvorlighet, omfang og skadevirkninger og om legitime tredjepartsinteresser, herunder forbrukerhensyn, blir berørt. At også informasjons- og ytringsfriheten skal inngå i interesseavveiningen, innebærer bl.a at det skal tas hensyn til om pålegget vil ramme lovlig innhold og hvor beskyttelsesverdig dette innholdet er. Av tredje punktum fremgår det at det i vurderingen også skal tas hensyn til muligheten for alternative og mindre inngripende tiltak. Dette innebærer bl.a at rettighetshaveren normalt bør ha forsøkt å ta kontakt med innehaver av nettstedet for å få stoppet krenkelsen, før pålegg etter bestemmelsen er aktuelt."

Det er ikke bestridt og retten finner det heller ikke tvilsomt at saksøkerne er rettighetshavere i lovens forstand til de tv-serier og filmverk som begjæringen omfatter. Det vises til den fremlagte dokumentasjon i begjæringens bilag 1 (oversikt over hvilke titler og rettigheter partene innehar) og 2 (kopi av sertifikater fra det amerikanske opphavsrettsregisteret). I samsvar med gjeldende internasjonale avtaler / konvensjoner er de aktuelle verkene beskyttet i like stort grad som norske verk. Det er likevel ikke slik at alle saksøkerne er rettighetshavere i forhold til alle aktuelle domenenavn som finnes hos de saksøkte nettstedene. Det vises til nærmere oversikt i begjæringen s. 18-19.

Det videre på det rene at de saksøkte nr 1-7 er Internetttilbydere i lovens forstand. Retten forstår det slik at det i vår sak er tale om en ren videreformidling som skjer fra de saksøkte Internetttilbyderne.

De saksøkte nr 8-15 er alle nettsteder i lovens forstand der brukerne kan få tilgang via et felles domenenavn eller IP-adresse. Samtlige nettsteder som omfattes av begjæringen fungerer som indekseringstjenester som lenker til rettighetsbeskyttet innhold. Dette innholdet er lagret andre steder på Internett og kan strømmes av brukerne av nettstedene. Se pkt. 2 i bilag 4. For nærmere om hvilke domenenavn som kan knyttes til de aktuelle nettsteder, vises det til rapport i bilag 44.

Retten legger til grunn at uautorisert linking til opphavsrettsbeskyttet materiale innebærer medvirkning til opplasterens tilgjengeliggjøring for allmennheten, jf f.eks. Rt. 2005 s. 41 (Napster.no). Se også åndsverkloven § 2 annet ledd bokstav a der et verk anses å være gjort tilgjengelig for allmennheten når eksemplar av verket "på annen måte spres til allmennheten". Se for øvrig pkt.3.2 i Oslo tingretts kjennelse av 1.9.2015 i sak nr 15-067093 TVI (The Pirate Bay m.fl.). Retten slutter seg til de vurderinger som der er gjort. Det ble i avgjørelsen lagt til grunn at "å gjøre tilgjengelig" i lovens forstand omfatter ikke bare tilgjengeliggjøring for allmennheten, men også nettstedenes tilgjengeliggjøring av

domenenavn som legger til rette for brukernes eksemplarframstillinger. Retten vil legge til at i en sak som vår er det på denne måten lagt til rette for at beskyttede verk blir spredt til et meget betydelig antall brukere. Nettstedenes virkemåte innebærer selvstendige opphavsrettskrenkelser, ved at det publiseres lenker til beskyttet materiale som fra før er på Internett. Det å publisere lenker innebærer en tilgjengeliggjøring av materialet det lenkes til, jf EU-domstolens avgjørelser i C-466/12 (Svensson) og C-348/13 (BestWater). Det er likevel slik at rettighetshavers samtykke er bare påkrevd dersom det er tale om en allmennhet som ikke var hensyntatt da materialet opprinnelig ble gjort tilgjengelig på Internett med rettighetshavers samtykke (krav om "new public"). Retten legger til grunn at det i vår sak er tale om en tilgjengeliggjøring til en "new public" som forutsetter rettighetshavernes samtykke.

Rettens konkrete vurdering av om inngangsvilkårene foreligger etter § 56 c.

Innehaver av Watch Series.

Innehaveren er anonym og ukjent. Den ansvarlige for hoveddomenet til Watch Series, tonic.to er varslet av saksøkerne via e-post om mulige rettslige skritt med anmodning om at varselet sendes videre til rett mottaker, noe som er bekreftet. Innehaveren har valgt å være anonym og retten finner vilkårene til stede for å behandle saken i medhold av § 56 e tredje ledd.

Det er tale om et nettsted som utelukkende fokuserer på TV-serier. Se nærmere beskrivelse i begjæringen s. 7 flg. og bilag 6 som viser nettstedets forside. Watch Series er tilgjengelig via nettadressen thewatchseries.to, m.fl. Nettstedet er gjenstand for blokkering både i Storbritannia (november 2014) og Portugal (oktober 2015).

Retten finner godt dokumentert at det på nettstedet har skjedd en tilgjengeliggjøring i stort omfang av materiale som åpenbart krenker saksøkernes rettigheter. Dette både ut fra en kvantitativ og en kvalitativ vurdering.

Hva den kvantitative vurderingen angår, vises det til bilag 23 som dokumenterer at rettighetshavernes verk gjøres tilgjengelig ved strømming via nettstedet. For Watch Series spesielt kan det vises til s. 44 flg. Det er tale om 1.070.818 lenker til episoder av TV-serier fordelt over 52.695 sesonger og 27.626 serier den 19.10.2015. Resultatet av de foretatte undersøkelser tilsier at 92,5 % av titlene er ulovlige. Se nærmere bilag 24 og 25. Denne dokumentasjonen viser at inngangsvilkåret "stort omfang" er oppfylt ut fra en kvantitativ vurdering alene.

Hva den kvalitative vurderingen angår, vises det til følgende vurdering som ble gjort i Oslo tingretts sak 15-067093TVI:

"På bakgrunn av det ovennevnte har retten ikke funnet grunn til å vurdere om omfanget av krenkelsene på den enkelte strømmetjenesten er stort også basert på en kvalitativ vurdering av skadevirkningen av aktiviteten, isolert sett. Det kan etter rettens syn imidlertid ikke være tvilsomt at det dreier seg om ulovlig tilgjengeliggjøring som i noen grad bidrar til å gjøre det mindre attraktivt for brukerne å benytte seg av lovlige tjenester, slik at en viss skadevirkning er sannsynlig."

Retten kan i tillegg i all hovedsak slutte seg til begjæringen når det der anføres:

"Skadevirkningene av at betalte lovlige tjenester må konkurrere med gratis ulovlige alternativ med utvalg som nettstedene i denne saken, er enorme. Som funnene inntatt i Bilag 26: og Bilag 27: viser, gjøres de mest populære filmene og TV-seriene i Norge tilgjengelig for gratis strømming via nettstedene i den viktigste, mest verdifulle og mest skadelige fasen av deres livssyklus. Å tilgjengeliggjøre en slik "katalog" med filmer og TV-serier som kan strømmes uten at rettighetshaverne godtgjøres, medfører at et stort antall brukere velger å strømme filmer og TV-serier via nettstedene fremfor å betale for lovlig tilgang til innholdet."

Inngangsvilkårene etter § 56 c finnes følgelig å være til stede for Watch Series.

Innehaver av Putlocker.

Innehaveren er ukjent. Nettstedets hoveddomene er putlocker.is. Doan Quang Hung, Vietnam, er innehaver av domenet. Varsel er sendt til ham av saksøkerne.

Putlocker tilbyr både filmer og TV-serier. For nærmere beskrivelse av nettstedet vises det til begjæringen s. 9 og bilag 8 og 9. Nettstedet er gjenstand for blokkering både i Italia (november 2014) og Portugal (oktober 2015).

Retten finner godt dokumentert at det på nettstedet har skjedd en tilgjengeliggjøring i stort omfang av materiale som åpenbart krenker saksøkernes rettigheter. Se bilag 23 s. 1 flg.

Hva den kvantitative vurdering angår, vises det til at det er funnet 22.554 filmoppføringer og 34.549 lenker til episoder av TV-serier i perioden 12.-14.10.2015. Resultatet av undersøkelsene tilsier at 99 % av titlene fra kategorien filmer og 99,5 % av titlene fra kategorien TV-serier er ulovlige. Se bilag 24 og 25.

Den kvalitative vurderingen blir sammenfallende for alle nettstedene, jf vurderingen ovenfor i tilknytning til Watch Series.

Inngangsvilkårene etter § 56 c finnes følgelig å være til stede for Watch Series.

Innehaver av Tube +.

Innehaveren er ukjent. Hoveddomenet er tubeplus.is. Oleg Golovanov er innehaver av domenet putlocker.is. Han er varslet av saksøkerne.

Nettstedet har et stort bibliotek med film og TV-serier med spesielt fokus på de nyeste TV-seriene. Se nærmere begjæringen s. 10. Nettstedet er gjenstand for blokkering både i Storbritannia (november 2013), Italia (januar 2015), Danmark (mars 2015) og Portugal (oktober 2015).

Retten finner godt dokumentert at det på nettstedet har skjedd en tilgjengeliggjøring i stort omfang av materiale som åpenbart krenker saksøkernes rettigheter. Se bilag 23 s. 132 flg.

For den kvantitative vurdering vises det til at det er funnet 6.689 filmoppføringer og 328.976 episoder av TV-serier i tidsrommet 20. til 22.10.2015 som er gjort tilgjengelige for allmennheten via nettstedet. Undersøkelsene tilsier at 99,5 % av titlene fra kategorien filmer og 90,5 % av titlene fra kategorien TV-serier er ulovlige. Se nærmere bilag 24 og 25.

Den kvalitative vurdering blir i hovedsak som for øvrige nettsteder.

Inngangsvilkårene etter § 56 c finnes å være til stede for Watch Series.

Innehaver av Couch Tuner.

Innehaveren er ukjent. Nettstedets hoveddomene er couchtuner.ag eller couchtuner.ch. Et selskap ved navn AD Cerna er innehaver av domenet Couch Tuner. Selskapet er varslet av saksøkerne. Retten har fått sin henvendelse i retur. Retten finner vilkårene til stede for å behandle saken i medhold av § 56 e. Nettstedet er gjenstand for blokkering i Portugal (desember 2015).

Nettstedet fokuserer kun på TV-serier. Se nærmere begjæringen s. 11.

Retten finner godt dokumentert at det på nettstedet har skjedd en tilgjengeliggjøring i stort omfang av materiale som åpenbart krenker saksøkernes rettigheter. Se bilag 23 s. 262 flg.

Kvantitativt sett er det tale om 18.879 episoder av TV-serier gjort tilgjengelig for allmennheten via nettstedet. Undersøkelsene tilsier at 100 % av titlene er ulovlige. Se bilag 24 og 25.

Den kvalitative vurdering blir i hovedsak som for øvrige nettsteder.

Inngangsvilkårene etter § 56 c finnes å være til stede.

Innehaver av Watch 32.

Innehaver er ukjent. Nettstedets hoveddomene er Watch32. Robert Jones Hung er innehaver av dette domenet. Varsel er sendt ham av saksøkerne. Retten har fått sin henvendelse i retur. Retten finner vilkårene til stede for å behandle saken i medhold av § 56e tredje ledd. Nettstedet er gjenstand for blokkering i Storbritannia (desember 2015).

Watch 32 tilbyr både film og TV-serier. Se nærmere begjæringen s. 12.

Retten finner godt dokumentert at det på nettstedet har skjedd en tilgjengeliggjøring i stort omfang av materiale som åpenbart krenker saksøkernes rettigheter. Se bilag 23 s. 288 flg.

Kvantitativt sett er det tale om 19.675 filmopptak og 154.449 linker til episoder av TV-serier i perioden 22.-23.10.2015 som er gjort tilgjengelig for allmennheten via nettstedet. Undersøkelsene tilsier at 99,5 % av titlene fra kategorien filmer og 99 % av titlene fra kategorien TV-serier er ulovlige. Se bilag 24 og 25.

Den kvalitative vurdering blir i hovedsak som for øvrige nettsteder.

Inngangsvilkårene etter § 56 c finnes å være til stede.

Innehaver av Solar Movie.

Innehaver er ukjent. Hoveddomenet er solarmovie.ph. Identiteten til innehaver av domenet er anonymisert. Saksøkerne har bl.a. varslet ansvarlige for toppnivådomenet "ph". Retten finner vilkårene til stede for å behandle saken i medhold av § 56e tredje ledd. Nettstedet er gjenstand for blokkering i Storbritannia (oktober 2013), Italia (desember 2014), Danmark (mars 2015) og Portugal (oktober 2015).

Nettstedet tilbyr både film og TV-serier, men med spesielt fokus på film. Se nærmere begjæringen s. 13-14.

Retten finner godt dokumentert at det på nettstedet har skjedd en tilgjengeliggjøring i stort omfang av materiale som åpenbart krenker saksøkernes rettigheter. Se bilag 23 s. 176 flg.

Kvantitativt sett er det tale om 12.879 filmopptak og 84.604 linker til episoder av TV-serier i perioden 17.-19.11.2015 som er gjort tilgjengelig for allmennheten via nettstedet. Undersøkelsene tilsier at 100 % av titlene fra kategorien filmer og 100 % av titlene fra kategorien TV-serier er ulovlige. Se bilag 24 og 25.

Den kvalitative vurdering blir i hovedsak som for øvrige nettsteder.

Inngangsvilkårene etter § 56 c finnes å være til stede.

Innehaver av Project Free TV.

Nettstedets hoveddomene er projectfreetv.im eller projectfreetv.so. Popa Niculita er innehaver av toppdomenet ".so". Saksøkerne har varslet denne. Nettstedet er gjenstand for blokkering både i Storbritannia (oktober 2013), Danmark (mars 2015) og Portugal (oktober 2015).

Nettstedet tilbyr både TV-serier og filmer. Se nærmere begjæringen s. 15.

Retten finner godt dokumentert at det på nettstedet har skjedd en tilgjengeliggjøring i stort omfang av materiale som åpenbart krenker saksøkernes rettigheter. Se bilag 23 s. 219 flg.

Kvantitativt sett er det tale om 11765 filmoppføringer og 530.616 episoder av TV-serier i perioden 25.-26.11.2015 som er gjort tilgjengelig for allmennheten via nettstedet.

Undersøkelsene tilsier at 100 % av titlene fra kategorien filmer og 100 % av titlene fra kategorien TV-serier er ulovlige. Se bilag 24 og 25.

Den kvalitative vurdering blir i hovedsak som for øvrige nettsteder.

Inngangsvilkårene etter § 56 c finnes å være til stede.

Innehaver av Watch Free.

Nettstedets hoveddomene er watchfree.to. Innehaver av domenet er anonym. Saksøkerne har sendt varsel til ansvarlige for toppdomenet ".to" og mottatt bekreftelse på at varselet er videresendt. Retten finner vilkårene til stede for å behandle saken i medhold av § 56 e tredje ledd. Nettstedet er gjenstand for blokkering i Portugal (desember 2015).

Nettstedet tilbyr TV-serier og film. Se nærmere begjæringen s. 16.

Retten finner godt dokumentert at det på nettstedet har skjedd en tilgjengeliggjøring i stort omfang av materiale som åpenbart krenker saksøkernes rettigheter. Se bilag 23 s. 94 flg.

Kvantitativt sett er det tale om 64.577 filmoppføringer og 383.029 lenker til episoder av TV-serier i perioden 24.-25.11.2015 som er gjort tilgjengelig for allmennheten via nettstedet. Undersøkelsene tilsier at 96 % av titlene fra kategorien filmer og 99 % av titlene fra kategorien TV-serier er ulovlige. Se bilag 24 og 25.

Den kvalitative vurdering blir i hovedsak som for øvrige nettsteder.

Inngangsvilkårene etter § 56 c finnes å være til stede.

Interesseavveining og forholdsmessighetsvurdering.

I utgangspunktet skal det foretas en individuell vurdering for hvert enkelt nettsted ved interesseavveiningen.

Gjennomgangen viser at det foreligger en god dokumentasjon for at det på alle de saksøkte nettstedene i stort omfang skjer tilgjengeliggjøring av materiale som åpenbart krenker saksøkernes rettigheter. Dokumentasjonen viser at dette er åpenbart. Intet tyder på at saksøkerne eller andre rettighetshavere i nevneverdig omfang har samtykket til bruken. Det er således tale om nettsteder der enten alt innhold er ulovlig, eller så godt som alt innhold er ulovlig, mellom 90 og 100 %.

Basert på dette grunnlaget som er felles for alle nettstedene, mener retten det kan foretas en samlet interesseavveining og forholdsmessighetsvurdering. Det er videre de samme hensyn som gjør seg gjeldende for de aktuelle strømmetjenestene.

I lovforarbeidene, pkt 3.3.63 i Prop. 65L (2012-2013) om interesseavveiningen etter § 56 b, uttaler departementet at det ofte kan være vanskelig å fastslå de konkrete skadevirkningene av en krenkelse, men det vil som regel være grunnlag for å vurdere om skadevirkningene er store eller små.

Det kvantitative omfanget av tilgjengeliggjøring er som det fremgår meget stort på alle nettstedene. Det er i første rekke et økonomisk tap i form av tapt vederlag, men også kontrollomkostninger og markedsforstyrrelser. Det kan heller ikke være tvil om at en ulovlig virksomhet i dette omfanget er skadelig med tanke på rettighetshavernes mulighet til å finansiere sitt arbeid med å skape nye verk, noe som gjør at også mer generelle samfunnshensyn berøres.

De aktuelle nettstedene har oppnådd god popularitet i Norge. Se bilag 26 og 27 med topplister og bilag 27 a om antall besøkende. Det fremgår at i løpet av oktober 2015 hadde Watch Series 413.000 besøkende, Putlocker hadde 553.000, Tube+ 261.800, Couch Tuner 249.780, Watch31 hadde 7.600, Solar Movie 19.000, Project Free TV 145.600 og Watch Free hadde 55.800.

Dersom det ikke iverksettes forebyggende tiltak, er det all grunn til å anta at den rettsstridige aktiviteten vil fortsette i fullt omfang. Riktignok er det slik at bortfall av ulovlige tjenester ikke vil føre alle brukere over til lovlige tjenester, men det må legges til grunn at dersom de ulovlige tjenestene blir vanskeligere tilgjengelige, vil det føre flere brukere over til eksisterende lovlige alternativer. Erfaring fra andre land i Europa viser videre at blokkering har ønsket effekt der det gjennomføres. Se bilag 45.

Ut fra ovennevnte kan det kan ikke være tvilsomt at skadevirkningene for rettighetshaverne ved den ulovlige virksomheten er betydelige i vår sak. I tillegg til bortfall av inntekter, kommer også rettighetshavernes kontrollomkostninger ved å gjøre forundersøkelser, forberede og gjennomføre tiltak for å begrense omfanget av krenkelsene av deres rettigheter, selv om nivået på disse i seg selv ikke er avgjørende i vår sak.

Hensynet til informasjons- og ytringsfriheten, jf også EMK art. 10 og Grunnloven § 100 er relevante momenter ved interesseavveiningen. I vår sak kan imidlertid disse hensyn ikke ha større vekt siden så godt som alt innhold nettstedene viser til er ulovlig ved at nettsidene er laget for lenking til innhold som er rettighetsbeskyttet.

Hensynet til Internettilyderne kan etter rettens vurdering heller ikke veie særlig tungt i denne saken ved en samlet interesseavveining. De har ingen prinsipiell interesse i at det ikke gripes inn overfor nettsted der det i stort omfang og nesten utelukkende drives en ulovlig virksomhet. De påføres etter det opplyste ikke noen uforholdsmessig store omkostninger som følge av et pålegg. Som lagt til grunn i opphavsrettsdirektivet ((2001/29/EF), er de som mellommenn i mange tilfeller de som best kan bringe krenkelsene til opphør. Se også EU-domstolens avgjørelse av 27.3.2014 (kino.to-saken) der det foretas vurderinger ut fra opphavsrettsdirektivet.

Det er fra Telenor vist til erfaringene fra Oslo tingretts sak 15-067093TVI der konkurrerende Internettilyder markedsførte sine tjenester ved å påpeke at selskapet ikke var underlagt noen blokkeringsplikt. Det vil kunne gi konkurransevridning når saksøkerne bare fremmer sin begjæring mot et fåtall Internettilydere. Retten vil bemerke at rettighetshaverne etter det opplyste har fokusert på effektiv blokkering gjennom Internettleverandører som til sammen representerer over 80 % av markedet. Det er videre adgang til å fremme begjæring også mot andre Internettilydere dersom det skulle vise seg hensiktsmessig. Endelig er det tale om en virksomhet som i seg selv er ulovlig og som bør søkes begrenset.

Hensynet til de aktuelle nettstedene i saken kan ikke tillegges vekt i og med at nettstedene i det alt vesentlige driver ulovlig virksomhet. Det er tale om tjenester som nærmest utelukkende peker til ulovlig innhold og bevisst misbruker saksøkernes rettigheter. De opptrer anonymt og ignorerer at de er blokkert i andre land. De tjener videre penger på den ulovlige virksomheten ved reklameinntekter fra nettsidene. Se bilag 28 til 35.

Det har betydning for interesseavveiningen dersom alternative og mindre inngripende tiltak vil kunne avhjelpe skadevirkningene for saksøkerne. Saksøkerne har henvendt seg så langt det er mulig til de aktuelle nettstedene med anmodning om at den ulovlige virksomheten skal opphøre. Dette har ikke ført fram. Det foreligger fra før av andre alternativer i form av lovlige tjenester brukerne kan benytte mot betaling. Tiltak mot nettstedene vil være mer kostnadskreven og vanskeligere å gjennomføre i praksis. Som fremholdt i forarbeidene,

jf pkt 4.1 i Prop. 65L (2012-2013), kan det være avgjørende for rettighetshaveren om krav kan rettes mot den norske Internetttilbyderen som er enkel å identifisere, dersom nettstedet ikke kan identifiseres eller ikke ønsker å bidra til at krenkelsen opphører. Dette er typisk tilfelle i vår sak der nettstedene er etablert i utlandet, er anonyme, mangler kontaktinformasjon, eller ikke responderer på henvendelser. De aktuelle nettstedene vil for øvrig lett kunne bytte nettleverandør. Begjæring bør derfor også kunne fremmes mot norske Internetttilbydere. Tiltak mot registrar, toppdomene, eller identifisering av IP-adresser antas å kunne bli mer komplisert å gjennomføre, eller mer inngrepene. Muligheten for alternative tiltak blir derfor ikke avgjørende for rettens helhetsvurdering.

Samlet sett er retten kommet til at hensynene som taler for at pålegg gis for hver av de aktuelle strømmetjenestene klart veier tyngre enn de ulemper pålegg vil gi for de saksøkte. Forholdsmessigheten står sentralt ved interesseavveiningen. Ut fra rettens gjennomgang av de aktuelle hensyn som gjør seg gjeldende i denne saken, kan blokkering av kundenes tilgang til nettsidene ikke sees å være et uforholdsmessig tiltak.

Begjæringen om pålegg tas derfor til følge.

Nærmere om tiltaket som iverksettes, sikkerhet, m.v.:

Det er retten som tar stilling til hvilke tiltak tjenesteyteren skal iverksette og fristen for å etterkomme et pålegg, jf § 56f.

Saksøkerne har bedt om DNS-blokkering. Dette er en teknikk som Internetttilbydere alt benytter i forbindelse med annen ulovlig virksomhet, jf også bilag 3. Det innebærer derfor ikke store økonomiske kostnader for Internetttilbyderne. Metoden er av departementet angitt som den primære blokkeringsmetoden. Metoden er videre ansett for å være et effektivt tiltak, jf bilag 45. Endelig har Telenor i sin uttalelse gitt uttrykk for at DNS-blokkering er den hensiktsmessige metoden.

Retten bestemmer følgelig at nettstedene blokkeres ved hjelp av DNS-blokkering.

I forarbeidene, Prop. 65 L (2012-2013), punkt 4.11.3, s. 79, gir departementet uttrykk for at brukere som forsøker å oppsøke nettsteder som er omfattet av et pålegg, bør gis informasjon om årsaken til at nettstedet ikke er tilgjengelig. Det foreslås derfor av departementet at sluttbrukere som forsøker å oppsøke slike nettsider, rutes videre til Post- og teletilsynets sider, hvor det gis slik informasjon. Saksøkerne slutter seg til dette. Telenor fremholder at Internettleverandørene selv bestemmer innholdet i sin kundekommunikasjon.

Retten har ikke tilstrekkelig grunnlag for å fastsette en konkret detaljert utforming av en informasjonsside ved videre-ruting. I samsvar med departementets uttalelse legges det

imidlertid til grunn at årsaken til at nettstedet ikke er tilgjengelig bør fremgå overfor brukeren, noe som har en opplysende og forebyggende effekt som bør være både i rettighetshavernes og Internetttilbydernes interesse. Det antas unødvendig å ta dette med som et eget punkt i slutningen.

Retten setter fristen for iverksettelse til 2 uker etter at kjennelsen er forkynt for den enkelte internetttilbyderen, jf åndsverkloven § 56f annet ledd.

Retten kan bestemme at pålegget skal ha begrenset varighet. Saksøkerne har fremholdt at så lenge varigheten av et pålegg om blokkering ikke settes kortere enn fem år, og forutsatt at en eventuell oppdatering av blokkeringskjennelsen ikke vil kreve en full ny prøving av hele saken, vil saksøkerne ikke motsette seg at blokkeringen gjøres tidsbegrenset til fem år. Telenor har ingen innsigelse til en tidsbegrensning på fem år. Retten fastsetter varigheten til fem år fra tiltakene blir iverksatt slik det også ble gjort i Oslo tingretts sak15-067093TVI.

Retten har ikke grunnlag for på forhånd å fastsette en bestemt forenklet prosedyre i tilfelle behov for forlengelse av tiltaket, eller utvidelse til andre domenenavn ved såkalt "domenehopping". Ut fra de konkrete omstendigheter kan det likevel være slik at man ikke nødvendigvis behøver å behandle alle spørsmål (rettslige og/eller faktiske) på nytt der situasjonen fortsatt er den samme som før. Det kan da f.eks. være naturlig i utgangspunktet å vise til tidligere rettsavgjørelser i sakskomplekset. Utfordringen antas å ligge i å få dokumentert nye domenenavns tilknytning til nettstedet og den tilgjengeliggjøring som skjer ved det nye domenenavnet. Det er videre slik at partene og dernest retten på fritt grunnlag må vurdere en eventuell forenklet prosedyre i lys av det foreliggende bevismateriale og de påstandsgrunnlag med tilhørende påstander som måtte foreligge, samt oppdatert rettspraksis på området.

Etter § 56f andre ledd kan retten stille som vilkår for ikrafttredelse av pålegget at rettighetshaveren stiller sikkerhet for mulig erstatning til saksøkte. Dette gjelder de tilfeller der begjæringen avgjøres uten at innehaver av nettstedet eller tjenesteyterne har hatt anledning til å uttale seg.

Vilkårene for pålegg i denne saken er åpenbart til stede og det kan vanskelig sees hvilke legitime økonomiske tap nettstedene begjæringen omfatter skulle bli påført ved en blokkering. Retten finner derfor ikke grunn til å stille noe vilkår om sikkerhet. Det vises tilsvarende til Prop. 65 L (2012-2013) s. 94.

Saksomkostninger.

Saksøkerne har vunnet saken og har i utgangspunktet krav på dekning av sine saksomkostninger, jf tvisteloven § 20-2 første og annet ledd. Internettilydernes krav på dekning av saksomkostninger kan derfor i samsvar med lovens hovedregel ikke føre fram.

Omkostningsansvar for tjenesteyterne blir etter det resultat retten er kommet til ikke aktuelt i første instans, jf åndsverkloven § 56k som bestemmer at det bare kan ilegges ansvar for saksøkernes saksomkostninger etter tvisteloven kapittel 20 i ankesak der tjenesteyteren har anket. Av samme grunn har saksøkerne heller ikke nedlagt påstand om dekning av saksomkostninger fra de saksøkte Internettilydernes.

Saksøkerne har imidlertid fremmet krav om at innehaverne av nettstedene skal dekke deres saksomkostninger med til sammen kr 250.000 eks.mva., d.v.s. kr 31.250,- hver, jf. fremlagt oppgave.

Retten kan ikke se at det for noen av de saksøkte innehavere av nettstedene foreligger tungtveiende grunner som tilsier at det bør gjøres unntak fra hovedregelen om at tapende part må dekke saksomkostnadene fullt ut, jf tvisteloven § 20-2 tredje ledd. Saken har ikke fremstått som tvilsom og det kan ikke sees å foreligge andre omstendigheter som tilsier unntak fra hovedregelen om at den vinnende part skal tilkjennes saksomkostninger. Heller ikke det forhold at innehaver av nettstedet ikke har hatt anledning til å uttale gir tilstrekkelig tungtveiende grunner for unntak. Deres interesser antas tilstrekkelig ivaretatt ved åndsverkloven § 56i og § 56h om opphevelse og bortfall av pålegg.

Det har vært nødvendig for saksøkerne å foreta omfattende undersøkelser for å fremskaffe slik dokumentasjon som loven krever. Retten tar derfor omkostningskravet til følge. Retten legger saksøkernes oppdeling av kravet i samsvar med deres påstand til grunn.

Siden innehaverne av nettstedene enten er anonyme, eller deres identitet må antas å være usikker, spesifiseres ikke innehavernes navn i slutningen.

SLUTNING

1. Telenor Norge AS pålegges å hindre eller vanskeliggjøre Telenors kunders tilgang til Watch Series ved å iverksette DNS-blokkering av domenenavnene som i dag benyttes av nettstedet: *thewatchseries.to, watch-series.ag, watchseries.ph, watch-series-tv.to og watchseries.to, med sub-domener.*
2. Telenor Norge AS pålegges å hindre eller vanskeliggjøre Telenors kunders tilgang til Putlocker ved å iverksette DNS-blokkering av domenenavnene som i dag benyttes av nettstedet: *putlocker.is og putlocker.bz, med sub-domener.*
3. Telenor Norge AS pålegges å hindre eller vanskeliggjøre Telenors kunders tilgang til TUBE+ ved å iverksette DNS-blokkering av domenenavnene som i dag benyttes av nettstedet: *tubeplus.is, tubeplus.me, tubeplus.org og tubeplus.com, med sub-domener.*
4. Telenor Norge AS pålegges å hindre eller vanskeliggjøre Telenors kunders tilgang til CouchTuner ved å iverksette DNS-blokkering av domenenavnene som i dag benyttes av nettstedet: *couchtuner.ag, couchtuner.ch, couchtuner.city og couchtuner.com, med sub-domener.*
5. Telenor Norge AS pålegges å hindre eller vanskeliggjøre Telenors kunders tilgang til Watch32 ved å iverksette DNS-blokkering av domenenavnene som i dag benyttes av nettstedet: *watch32.is, watch32.com, watch32.eu, watch32.tv, watch32.me, watch32.net, watch32.org, watch32.info og watch32.biz, med sub -domener.*
6. Telenor Norge AS pålegges å hindre eller vanskeliggjøre Telenors kunders tilgang til SolarMovie ved å iverksette DNS-blokkering av domenenavnene som i dag benyttes av nettstedet: *solarmovie.ph, solarmovie.cr, solarmovie.is, solarmovie.com, solarmovie.eu, solarmovie.gd, solarmovie.gs og solarmovie.so, med sub-domener.*
7. Telenor Norge AS pålegges å hindre eller vanskeliggjøre Telenors kunders tilgang til Project Free TV ved å iverksette DNS-blokkering av domenenavnene som i dag benyttes av nettstedet: *projectfreetv.im, projectfreetv.so, projectfreetv.be, projectfreetv.li, projectfreetv.ch, projectfreetv.cc, projectfreetv.in, projectfreetv.cz, projectfreetv.am og projectfree.tl, med sub-domener.*

8. Telenor Norge AS pålegges å hindre eller vanskeliggjøre Telenors kunders tilgang til Watch Free ved å iverksette DNS-blokkering av domenenavnene som i dag benyttes av nettstedet: *watchfree.to, med sub-domener.*
9. NextGenTel AS pålegges å hindre eller vanskeliggjøre NextGenTels kunders tilgang til Watch Series ved å iverksette DNS-blokkering av domenenavnene som i dag benyttes av nettstedet: *thewatchseries.to, watch-series.ag, watchseries.ph, watch-series-tv.to og watchseries.to, med sub-domener.*
10. NextGenTel AS pålegges å hindre eller vanskeliggjøre NextGenTels kunders tilgang til Putlocker ved å iverksette DNS-blokkering av domenenavnene som i dag benyttes av nettstedet: *putlocker.is og putlocker.bz, med sub-domener.*
11. NextGenTel AS pålegges å hindre eller vanskeliggjøre NextGenTels kunders tilgang til TUBE+ ved å iverksette DNS-blokkering av domenenavnene som i dag benyttes av nettstedet: *tubeplus.is, tubeplus.me, tubeplus.org og tubeplus.com, med sub-domener.*
12. NextGenTel AS pålegges å hindre eller vanskeliggjøre NextGenTels kunders tilgang til CouchTuner ved å iverksette DNS-blokkering av domenenavnene som i dag benyttes av nettstedet: *couchtuner.ag, couchtuner.ch, couchtuner.city og couchtuner.com, med sub-domener.*
13. NextGenTel AS pålegges å hindre eller vanskeliggjøre NextGenTels kunders tilgang til Watch32 ved å iverksette DNS-blokkering av domenenavnene som i dag benyttes av nettstedet: *watch32.is, watch32.com, watch32.eu, watch32.tv, watch32.me, watch32.net, watch32.org, watch32.info og watch32.biz, med sub-domener.*
14. NextGenTel AS pålegges å hindre eller vanskeliggjøre NextGenTels kunders tilgang til SolarMovie ved å iverksette DNS-blokkering av domenenavnene som i dag benyttes av nettstedet: *solarmovie.ph, solarmovie.cr, solarmovie.is, solarmovie.com, solarmovie.eu, solarmovie.gd, solarmovie.gs og solarmovie.so, med sub-domener.*
15. NextGenTel AS pålegges å hindre eller vanskeliggjøre NextGenTels kunders tilgang til Project Free TV ved å iverksette DNS-blokkering av domenenavnene som i dag benyttes av nettstedet: *projectfreetv.im, projectfreetv.so, projectfreetv.be, projectfreetv.li, projectfreetv.ch, projectfreetv.cc, projectfree.tv.in, projectfreetv.cz, projectfreetv.am og projectfreetv.tl, med sub-domener.*
16. NextGenTel AS pålegges å hindre eller vanskeliggjøre NextGenTels kunders tilgang til Watch Free ved å iverksette DNS-blokkering av domenenavnene som i dag benyttes av nettstedet: *watchfree.to, med sub-domener.*

17. Get AS pålegges å hindre eller vanskeliggjøre Gets kunders tilgang til Watch Series ved å iverksette DNS-blokkering av domenenavnene som i dag benyttes av nettstedet: *thewatchseries.to, watch-series.ag, watchseries.ph, watch-series-tv.to og watchseries.to, med sub-domener.*
18. Get AS pålegges å hindre eller vanskeliggjøre Gets kunders tilgang til Putlocker ved å iverksette DNS-blokkering av domenenavnene som i dag benyttes av nettstedet: *Putlocker.is og putlocker.bz, med sub-domener.*
19. Get AS pålegges å hindre eller vanskeliggjøre Gets kunders tilgang til TUBE+ ved å iverksette DNS-blokkering av domenenavnene som i dag benyttes av nettstedet: *tubeplus.is, tubeplus.me, tubeplus.org og tubeplus.com, med sub-domener.*
20. Get AS pålegges å hindre eller vanskeliggjøre Gets kunders tilgang til Couch Tuner ved å iverksette DNS-blokkering av domenenavnene som i dag benyttes av nettstedet: *couchtuner.ag, couchtuner.ch, couchtuner.city og couchtuner.com, med sub-domener.*
21. Get AS pålegges å hindre eller vanskeliggjøre Gets kunders tilgang til Watch32 ved å iverksette DNS-blokkering av domenenavnene som i dag benyttes av nettstedet: *watch32.is, watch32.com, watch32.eu, watch32.tv, watch32.me, watch32.net, watch32.org, watch32.info og watch32.biz, med sub-domener.*
22. Get AS pålegges å hindre eller vanskeliggjøre Gets kunders tilgang til SolarMovie ved å iverksette DNS-blokkering av domenenavnene som i dag benyttes av nettstedet: *solarmovie.ph, solarmovie.cr, solarmovie.is, solarmovie.com, solarmovie.eu, solarmovie.gd, solarmovie.gs og solarmovie.so, med sub-domener.*
23. Get AS pålegges å hindre eller vanskeliggjøre Gets kunders tilgang til Project Free TV ved å iverksette DNS-blokkering av domenenavnene som i dag benyttes av nettstedet: *projectfreetv.im, projectfreetv.so, projectfreetv.be, projectfreetv.li, projectfreetv.ch, projectfreetv.cc, projectfreetv.in, projectfreetv.cz, projectfreetv.am og projectfree.tl, med sub-domener.*
24. Get AS pålegges å hindre eller vanskeliggjøre Gets kunders tilgang til Watch Free ved å iverksette DNS-blokkering av domenenavnene som i dag benyttes av nettstedet: *watchfree.to, med sub-domener.*
25. Altibox AS pålegges å hindre eller vanskeliggjøre Altibox' kunders tilgang til Watch Series ved å iverksette DNS-blokkering av domenenavnene som i dag benyttes av nettstedet: *thewatchseries.to, watch-series.ag, watchseries.ph, watch-series-tv.to og watchseries.to, med sub-domener.*

26. Altibox AS pålegges å hindre eller vanskeliggjøre Altibox' kunders tilgang til Putlocker ved å iverksette DNS-blokkering av domenenavnene som i dag benyttes av nettstedet: *putlocker.is og putlocker.bz, med sub-domener.*

27. Altibox AS pålegges å hindre eller vanskeliggjøre Altibox' kunders tilgang til TUBE+ ved å iverksette DNS-blokkering av domenenavnene som i dag benyttes av nettstedet: *tubeplus.is, tubeplus.me, tubeplus.org og tubeplus.com, med sub-domener.*

28. Altibox AS pålegges å hindre eller vanskeliggjøre Altibox' kunders tilgang til CouchTuner ved å iverksette DNS-blokkering av domenenavnene som i dag benyttes av nettstedet: *couchtuner.ag, couchtuner.ch, couchtuner.city og couchtuner.com, med sub-domener.*

29. Altibox AS pålegges å hindre eller vanskeliggjøre Altibox' kunders tilgang til Watch32 ved å iverksette DNS-blokkering av domenenavnene som i dag benyttes av nettstedet: *watch32.is, watch32.com, watch32.eu, watch32.tv, watch32.me, watch32.net, watch32.org, watch32.info og watch32.biz, med sub-domener.*

30. Altibox AS pålegges å hindre eller vanskeliggjøre Altibox' kunders tilgang til SolarMovie ved å iverksette DNS-blokkering av domenenavnene som i dag benyttes av nettstedet: *solarmovie.ph, solarmovie.cr, solarmovie.is, solarmovie.com, solarmovie.eu, solarmovie.gd, solarmovie.gs og solarmovie.so, med sub-domener.*

31. Altibox AS pålegges å hindre eller vanskeliggjøre Altibox' kunders tilgang til Project Free TV ved å iverksette DNS-blokkering av domenenavnene som i dag benyttes av nettstedet: *projectfreetv.im, projectfreetv.so, projectfreetv.be, projectfreetv.li, projectfreetv.ch, projectfreetv.cc, projectfreetv.in, projectfreetv.cz, projectfreetv.am og projectfree.tl, med sub-domener.*

32. Altibox AS pålegges å hindre eller vanskeliggjøre Altibox' kunders tilgang til Watch Free ved å iverksette DNS-blokkering av domenenavnene som i dag benyttes av nettstedet: *watchfree.to, med sub-domener.*

33. Telia Norge AS pålegges å hindre eller vanskeliggjøre Telias kunders tilgang til Watch Series ved å iverksette DNS-blokkering av domenenavnene som i dag benyttes av nettstedet: *thewatchseries.to, watch-series.ag, watchseries.ph, watch-series-tv.to og watchseries.to, med sub-domener.*

34. Telia Norge AS pålegges å hindre eller vanskeliggjøre Telias kunders tilgang til Putlocker ved å iverksette DNS-blokkering av domenenavnene som i dag benyttes av nettstedet: *putlocker.is og putlocker.bz, med sub-domener.*

35. Telia Norge AS pålegges å hindre eller vanskeliggjøre Telias kunders tilgang til TUBE+ ved å iverksette DNS-blokkering av domenenavnene som i dag benyttes av nettstedet: *tubeplus.is, tubeplus.me, tubeplus.org og tubeplus.com, med sub-domener.*
36. Telia Norge AS pålegges å hindre eller vanskeliggjøre Telias kunders tilgang til CouchTuner vcd å iverksette DNS-blokkering av domenenavnene som i dag benyttes av nettstedet: *couchtuner.ag, couchtuner.ch, couchtuner.city og couchtuner.com, med sub-domener.*
37. Telia Norge AS pålegges å hindre eller vanskeliggjøre Telias kunders tilgang til Watch32 ved å iverksette DNS-blokkering av domenenavnene som i dag benyttes av nettstedet: *watch32.is, watch32.com, watch32.eu, watch32.tv, watch32.me, watch32.net, watch32.org, watch32.info og watch32.biz. med sub-domener.*
38. Telia Norge AS pålegges å hindre eller vanskeliggjøre Telias kunders tilgang til SolarMovie ved å iverksette DNS-blokkering av domenenavnene som i dag benyttes av nettstedet: *solarmovie.ph, solarmovie.cr, solarmovie.is, solarmovie.com, solarmovie.eu, solarmovie.gd, solarmovie.gs og solarmovie.so, med sub-domener.*
39. Telia Norge AS pålegges å hindre eller vanskeliggjøre Telias kunders tilgang til Project Free TV ved å iverksette DNS-blokkering av domenenavnene som i dag benyttes av nettstedet: *projectfreetv.im, projectfreetv.so, projectfreetv.be, projectfreetv.li, projectfreetv.ch, projectfreetv.cc, projectfreetv.in, projectfreetv.cz, projectfreetv.am og projectfreetv.tl med sub-domener.*
40. Telia Norge AS pålegges å hindre eller vanskeliggjøre Telias kunders tilgang til Watch Free ved å iverksette DNS-blokkering av domenenavnene som i dag benyttes av nettstedet: *watchfree.to, med sub-domener.*
41. HomeNet AS pålegges å hindre eller vanskeliggjøre HomeNets kunders tilgang til Watch Series ved å iverksette DNS-blokkering av domenenavnene som i dag benyttes av nettstedet: *thewatchseries.to, watch-series.ag, watchseries.ph, watch-series-tv.to og watchseries.to, med sub-domener.*
42. HomeNet AS pålegges å hindre eller vanskeliggjøre HomeNets kunders tilgang til Putlocker ved å iverksette DNS-blokkering av domenenavnene som i dag benyttes av nettstedet: *putlocker.is og putlocker.bz, med sub-domener.*
43. HomeNet AS pålegges å hindre eller vanskeliggjøre HomeNets kunders tilgang til TUBE+ ved å iverksette DNS-blokkering av domenenavnene som i dag benyttes av nettstedet: *tubeplus.is, tubeplus.me, tubeplus.org og tubeplus.com, med sub-domener.*

44. HomeNet AS pålegges å hindre eller vanskeliggjøre HomeNets kunders tilgang til CouchTuner ved å iverksette DNS-blokkering av domenenavnene som i dag benyttes av nettstedet: *couchtuner.ag, couchtuner.ch, couchtuner.city og couchtuner.com, med sub-domener.*

45. HomeNet AS pålegges å hindre eller vanskeliggjøre HomeNets kunders tilgang til Watch32 ved å iverksette DNS-blokkering av domenenavnene som i dag benyttes av nettstedet: *watch32.is, watch32.com, watch32.eu, watch32.tv, watch32.me, watch32.net, watch32.org, watch32.info og watch32.biz, med sub-domener.*

46. HomeNet AS pålegges å hindre eller vanskeliggjøre HomeNets kunders tilgang til SolarMovie ved å iverksette DNS-blokkering av domenenavnene som i dag benyttes av nettstedet: *solarmovie.ph, solarmovie.cr, solarmovie.is, solarmovie.com, solarmovie.eu, solarmovie.gd, solarmovie.gs og solarmovie.so, med sub-domener.*

47. HomeNet AS pålegges å hindre eller vanskeliggjøre HomeNets kunders tilgang til Project Free TV ved å iverksette DNS-blokkering av domenenavnene som i dag benyttes av nettstedet: *projectfreetv.im, projectfreetv.so, projectfreetv.be, projectfreetv.li, projectfreetv.ch, projectfreetv.cc, projectfreetv.in, projectfreetv.cz, projectfreetv.am og projectfree.tl, med sub-domener.*

48. HomeNet AS pålegges å hindre eller vanskeliggjøre HomeNets kunders tilgang til Watch Free ved å iverksette DNS-blokkering av domenenavnene som i dag benyttes av nettstedet: *watchfree.to, med sub-domener.*

49. Ice Norge AS pålegges å hindre eller vanskeliggjøre Ice Norges kunders tilgang til Watch Series ved å iverksette DNS-blokkering av domenenavnene som i dag benyttes av nettstedet: *thewatchseries.to, watch-series.ag, watchseries.ph, watch-series-tv.to og watchseries.to, med sub-domener.*

50. Ice Norge AS pålegges å hindre eller vanskeliggjøre Ice Norges kunders tilgang til Putlocker ved å iverksette DNS-blokkering av domenenavnene som i dag benyttes av nettstedet: *putlocker.is og putlocker.bz, med sub-domener.*

51. Ice Norge AS pålegges å hindre eller vanskeliggjøre Ice Norges kunders tilgang til TUBE+ ved å iverksette DNS-blokkering av domenenavnene som i dag benyttes av nettstedet: *tubeplus.is, tubeplus.me, tubeplus.org og tubeplus.com, med sub-domener.*

52. Ice Norge AS pålegges å hindre eller vanskeliggjøre Ice Norges kunders tilgang til CouchTuner ved å iverksette DNS-blokkering av domenenavnene som i dag benyttes av nettstedet: *couchtuner.ag, couchtuner.ch, couchtuner.city og couchtuner.com, med sub-domener.*

53. Ice Norge AS pålegges å hindre eller vanskeliggjøre Ice Norges kunders tilgang til Watch32 ved å iverksette DNS-blokkering av domenenavnene som i dag benyttes av nettstedet: *watch32.is, watch32.com, watch32.eu, watch32.tv, watch32.me, watch32.net, watch32.org, watch32.info og watch32.biz, med sub-domener.*

54. Ice Norge AS pålegges å hindre eller vanskeliggjøre Ice Norges kunders tilgang til SolarMovie ved å iverksette DNS-blokkering av domenenavnene som i dag benyttes av nettstedet: *solarmovie.ph, solarmovie.cr, solarmovie.is, solarmovie.com, solarmovie.eu, solarmovie.gd, solarmovie.gs og solarmovie.so, med sub-domener.*

55. Ice Norge AS pålegges å hindre eller vanskeliggjøre Ice Norges kunders tilgang til Project Free TV ved å iverksette DNS-blokkering av domenenavnene som i dag benyttes av nettstedet: *projectfreetv.im, projectfreetv.so, projectfreetv.be, projectfreetv.li, projectfreetv.ch, projectfreetv.cc, projectfreetv.in, projectfreetv.cz, projectfreetv.am og projectfree.tl, med sub-domener.*

56. Ice Norge AS pålegges å hindre eller vanskeliggjøre Ice Norges kunders tilgang til Watch Free ved å iverksette DNS-blokkering av domenenavnene som i dag benyttes av nettstedet: *watchfree.to, med sub-domener.*

57. Tiltakene nevnt i punkt 1 til 56 skal iverksettes innen to uker etter at kjennelsen er forkynt og skal ha en varighet på fem år fra iverksettelse.

58. Innehaverne av nettstedet Watch Series betaler som solidarisk ansvarlige samlet kr. 31 250 i sakskostnader til saksøkerne Disney Entertainment Inc, Paramount Pictures Corporation, Columbia Pictures Industries Inc., Sony Pictures Television Inc., Twentieth Century Fox Film Corporation, Universal Network Television LLC, Universal City Studios Productions LLLP og Warner Bros. Entertainment Inc. innen 2 uker fra forkynnelsen.

59. Innehaverne av nettstedet Putlocker betaler som solidarisk ansvarlige samlet kr. 31 250 i sakskostnader til saksøkerne nevnt i post 58 innen 2 uker fra forkynnelsen.

60. Innehaverne av TUBE+ betaler som solidarisk ansvarlige samlet kr. 31 250 i sakskostnader til saksøkerne nevnt i post 58 innen 2 uker fra forkynnelsen.

61. Innehaverne av CouchTuner betaler som solidarisk ansvarlige samlet kr. 3 1 250 i sakskostnader til saksøkerne nevnt i post 58 innen 2 uker fra forkynnelsen.

62. Innehaverne av Watch32 betaler som solidarisk ansvarlige samlet kr. 3 1 250 i sakskostnader til saksøkerne nevnt i post 58 innen 2 uker fra forkynnelsen.

63. Innehaverne av SolarMovie betaler som solidarisk ansvarlige samlet kr. 31 250 i sakskostnader til saksøkerne nevnt i post 58 innen 2 uker fra forkynnelsen.

64. Innehaverne av Project Free TV betaler som solidarisk ansvarlige samlet kr.31 250 i sakskostnader til saksøkerne nevnt i post 58 innen 2 uker fra forkynnelsen.

65. Innehaverne av Watch Free betaler som solidarisk ansvarlige samlet kr. 31 250 i sakskostnader til saksøkerne nevnt i post 58 innen 2 uker fra forkynnelsen.

Retten hevet

Peter A. Blom

Kjennelsen forkynnes for alle saksøkerne ved prosessfullmektigen, advokat Rune Ljostad. Kjennelsen forkynnes for saksøkte nr. 1, Telenor Norge AS, ved advokat Rune Opdahl, saksøkte nr 4, Altibox AS ved advokat Tore Berntsen og nr 7, ICE Norge AS ved advokatfullmektig Eirik Ellingsen.

Kjennelsen forkynnes ved postforkynning for de øvrige saksøkte. De saksøkte nr. 8 til 15 skal gjøres kjent med retten til å begjære etterfølgende forhandlinger etter åndsverkloven § 56f fjerde ledd.

Rettledning om ankeadgangen i sivile saker vedlegges.

Dokumentet er i samsvare med undertegnet original

Oslo tingrett 24.06.2016

Ingrid Sørsveen, saksbehandler

Rettledning om ankeadgangen i sivile saker

Reglene i tvisteloven kapitler 29 og 30 om anke til lagmannsretten og Høyesterett regulerer den adgangen partene har til å få avgjørelser overprøvd av høyere domstol. Tvisteloven har noe ulike regler for anke over dommer, anke over kjennelser og anke over beslutninger.

Ankefristen er én måned fra den dagen avgjørelsen ble forkynt eller meddelt, hvis ikke noe annet er uttrykkelig bestemt av retten. Ankefristen avbrytes av rettsferien. Rettsferie er følgende: Rettsferiene varer fra og med siste lørdag før palmesøndag til og med annen påskedag, fra og med 1. juli til og med 15. august og fra og med 24. desember til og med 3. januar, jf. domstoloven § 140.

Den som anker må betale behandlingsgebyr. Den domstolen som har avsagt avgjørelsen kan gi nærmere opplysning om størrelsen på gebyret og hvordan det skal betales.

Anke til lagmannsretten over dom i tingretten

Lagmannsretten er ankeinstans for tingrettens avgjørelser. En dom fra tingretten kan ankes på grunn av feil i bedømmelsen av faktiske forhold, rettsanvendelsen, eller den saksbehandlingen som ligger til grunn for avgjørelsen.

Tvisteloven oppstiller visse begrensninger i ankeadgangen. Anke over dom i sak om formuesverdi tas ikke under behandling uten samtykke fra lagmannsretten hvis verdien av ankegenstanden er under 125 000 kroner. Ved vurderingen av om samtykke skal gis skal det blant annet tas hensyn til sakens karakter, partenes behov for overprøving, og om det synes å være svakheter ved den avgjørelsen som er anket eller ved behandlingen av saken.

I tillegg kan anke – uavhengig av verdien av ankegenstanden – nektes fremmet når lagmannsretten finner det klart at anken ikke vil føre fram. Slik nekting kan begrenses til enkelte krav eller enkelte ankegrunner.

Anke framsettes ved skriftlig ankeerklæring til den tingretten som har avsagt avgjørelsen. Selvprosederende parter kan inngi anke muntlig ved personlig oppmøte i tingretten. Retten kan tillate at også prosessfullmektiger som ikke er advokater inngir muntlig anke.

I ankeerklæringen skal det særlig påpekes hva som bestrides i den avgjørelsen som ankes, og hva som i tilfelle er ny faktisk eller rettslig begrunnelse eller nye bevis.

Ankeerklæringen skal angi:

- ankeinstansen
- navn og adresse på parter, stedfortredere og prosessfullmektiger
- hvilken avgjørelse som ankes
- om anken gjelder hele avgjørelsen eller bare deler av den
- det krav ankesaken gjelder, og en påstand som angir det resultatet den ankende parten krever
- de feilene som gjøres gjeldende ved den avgjørelsen som ankes
- den faktiske og rettslige begrunnelse for at det foreligger feil
- de bevisene som vil bli ført
- grunnlaget for at retten kan behandle anken dersom det har vært tvil om det
- den ankende parts syn på den videre behandlingen av anken

Anke over dom avgjøres normalt ved dom etter muntlig forhandling i lagmannsretten. Ankebehandlingen skal konsentreres om de delene av tingrettens avgjørelse som er omtvistet og tvilsomme når saken står for lagmannsretten.

Anke til lagmannsretten over kjennelser og beslutninger i tingretten

Som hovedregel kan en *kjennelse* ankes på grunn av feil i bevisbedømmelsen, rettsanvendelsen eller saksbehandlingen. Men dersom kjennelsen gjelder en saksbehandlingsavgjørelse som etter loven skal treffes etter et skjønn over hensiktsmessig og forsvarlig behandling, kan avgjørelsen for den skjønnsmessige avveiningen bare angripes på det grunnlaget at avgjørelsen er uforsvarlig eller klart urimelig.

En *beslutning* kan bare ankes på det grunnlaget at retten har bygd på en uriktig generell lovforståelse av hvilke avgjørelser retten kan treffe etter den anvendte bestemmelsen, eller på at avgjørelsen er åpenbart uforsvarlig eller urimelig.

Kravene til innholdet i ankeerklæringen er som hovedregel som for anke over dommer.

Etter at tingretten har avgjort saken ved dom, kan tingrettens avgjørelser over saksbehandlingen ikke ankes særskilt. I et slikt tilfelle kan dommen isteden ankes på grunnlag av feil i saksbehandlingen.

Anke over kjennelser og beslutninger settes fram for den tingretten som har avsagt avgjørelsen. Anke over kjennelser og beslutninger avgjøres normalt ved kjennelse etter ren skriftlig behandling i lagmannsretten.

Anke til Høyesterett

Høyesterett er ankeinstans for lagmannsrettens avgjørelser.

Anke til Høyesterett over *dommer* krever alltid samtykke fra Høyesteretts ankeutvalg. Slikt samtykke skal bare gis når anken gjelder spørsmål som har betydning utenfor den foreliggende saken, eller det av andre grunner er særlig viktig å få saken behandlet av Høyesterett. – Anke over dommer avgjøres normalt etter muntlig forhandling.

Høyesteretts ankeutvalg kan nekte å ta til behandling anker over *kjennelser og beslutninger* dersom de ikke reiser spørsmål av betydning utenfor den foreliggende saken, og heller ikke andre hensyn taler for at anken bør prøves, eller den i det vesentlige reiser omfattende bevisspørsmål.

Når en anke over kjennelser og beslutninger i tingretten er avgjort ved kjennelse i lagmannsretten, kan avgjørelsen som hovedregel ikke ankes videre til Høyesterett.

Anke over lagmannsrettens kjennelse og beslutninger avgjøres normalt etter skriftlig behandling i Høyesteretts ankeutvalg.